

Plymouth, Pa., 23 Vasario.

Visuose mūsų laikraszečiuose yra aiškus reikalavimas vėlybės, bet sunku ją įgyvendinti, nes nekurių laikraszečių pakraipa yra visai nesilaikanti to, kas būtų visumenei naudingiausia. „Tėvynė“ num. 1 raszo apie „mūsų partijas“ ir gūdziasi dėl neaiškiaus padalinimo laikraszečių nūmonių per „Lietuvą“, bet pati „Tėvynė“ dar neaiškiaus padalinoma nes paskaitė „Vienybę“ kaip anti-tikėjimiską. Čionai priversti esame atsiliepti „Tėvynėi“ dėl to neteisingo priskyrimo. Mes išrodydami tikėjimo vadovų netikumus, kurie kenkia abelnieis mūsų reikalams ir tikėjimui, nėra me priešai tikėjimui, bet priešingai, apginate jį. Jeigu išrodymas netikusų pasielgimų vadovų, būtų niekinimas tikėjimo jau, tai tą gali sakyti tik tai tas, kuris tikėjimą laiko už įnagi dėl prisipylimo kizėnių ir norėdamas iš to dar labiau pasinaudoti, skelbia ne suprantantiem, kad tokie laikraszečiai yra anti-tikėjimiskai — bedieviszki, kurie išrodė vadovų piktus darbus. Matydami daugelį paveikslų vadovų, kurie zemina ne tik tikėjimą ir tautą, bet ir žmoniškumą, priversti esame apie tokius pranešti svietui ir reikalaujame tokių doriszkių nūpūlelių praszalinimo. Mūsų visas nekentimas tikėjimo yra tame, kad mes neslepame tokių daigtų kurie apeina visumene iš pasielgimų vadovų. Laikas keicziasi, o su jūmi ir viskas. Senovėje, kaip mato me iš mūsų Praeitės, kryžikai dangų pelnydave, kada eidavo žudyti laisvus ir nekalčius žmones. Sziadien kiekvienas lietuvys tą atsiminęs (kurs suprantą) turi pečziais sutraukti, kokia tada buvo tikėjimo pakraipa. Tada visi laikė tą dalyką už augszečiausį, bet sziadian to nei iszgirsti ne-

malonu, ką praėjusieji amžiai yra padarę žmonijai. Lygiai bus nemalonu iszgirsti ir ateinančiai gentkartei apie szi laiką ir stebėsis iš mus, kaip galėjo rasti tokių, kurie stengėsi visokiu budu ir visame naikinti žmonių laisvę ir labą.

Visoms draugystės ypatiszškai nūrodome reikalavimą isitaisymo draugystės zenklų, karunų ir kitų reikmenų kreiptis pas W. Slominskienę, 679 Milwaukee Ave. Chicago, Ill., kuri nū daugelio metų tūmi užsiima ir atlieka darbus kūgeriausiai ir pigiai.

Isz Lietuvos.

Boguslaviszkiš (Vilniaus pavieto). Rude niop (1897 m.) numirė Varšavoje besigydydamas mūsų klebonas Kanauninkas kun. *Silvestras Gimžauskas*. Jis buvo kitados Merkinės džiakonu, o gyveno Valkeninke, paskui tapo sunkiai nubaustas, buvo be vietos, o per paskutinius 4 metus pildė priderystos klebono negaudamas nū valdzios ne skatiko algos. Gyveno 51 metus, kuningu buvo 20 metų. Kuningas tai buvo labai dievobaimingas, o kaipo žmogus, labai iszmiatingas, apsiszvietęs mokslu, didelis mylėtojas lietuvystės, tyrinėtojas lietuvizkos kalbos, dainius ir dvasizkas raszytojas. Jisai paraszė žinomą eilių knygelę vardu „Lietuvos Biczulis“, kur Lietuvos murai apgiedoti. Amžiną atsilį ir dangaus karalystę duk jam Vieszpatie!

(Isz „Ukiniuko“)

Isz *Suvalkų gub.* Priesz atidarymą randavų degtinės pardavinyczių visaip žmonės sznekejo: — vieni sakė kad paskui žmonės daug mažiau gersę, o kiti — kad visai negersę, nes kur girdi, dingisi

nusipirkę, juk ant lauko tikt negersi, o da ypacz ziemos laike. Bet dabar pasirodo, kad kurie pirma gerė ir dabar nepaliauja. Ir aną ir szi nedėdienį mus (Sintautų, Naumišezio pav.) bazuotkiemyj, kai tiktai atidaro tą naują karęziamą, tūjaus žmonės ir bėgatenai. Į vidų po daug negaljeiti, tiktai po penkis ar szesziš įleidžia stovintis pas duris drebulinis (pas mus taip žemskius vadina). Apie patį par davinyczios namą žmonių, kaip po biezių spieczius. Vienur po du, kitur po daugiau sustoję geria tiesiog isz bonkos. Girtų labai daug nematyf, bet užsigėrusių yra pusėtinai. Apie gerumą degtinės, nevie naip szneka: vieni sako, kad dabar degtinė esant per *skysta*, kiti, — kad labai gera, — ir kaip pasigeri tai labai lengva iszsipagimot, girdi, nėra galvos nei kiek neskauda. Savo nūmonės asz negaliu apie ją dūt, dėlto, kad da neturėjau *laimės* ragauti. Bet, ant galo jos gardumas nelabai ką daug sziczion gal but kam ant pirmos vietos statomas! Kurie gerė — tiems ir geru tur but tokia ar kitokia degtinė...

Uzdarius paprastas kafėziamas kur užedavo ir pakelevis, ir nėsant dabar kur tokiems užėiti, — atidarinėja traktierines, ir alaus pardavinyczias. Szios leista privatiszkiems žmonėms atidaryti, bet tur ant to gaut nū valdzios daleidimą; o toliau, kaip žmonės szneka, ir szios busenzios grynai randavos. Jau žmonės pradėda sznekucziūt, kad ir visokios krautuvės busenzios randavos. Bet su tūm, turbut ne taip greit kas bus, kadan gi maskoliszkas raudas nelabai rangus, o antra, kas žiur ar turės savo loenų tavorų tiek, kiek žmonės gal pareikalaut. Suprasdamas tai raudas, ketinąs paliepti dyarponiams įtaisinti visokius pabirkus. Ar ir iszties taip bus, negaliu už-

tvirtint, nės ezia da tikt žmonių sznekos.

Kybartūse, kaip girdeėjau, ketinas jau dabar raudas uždėti didelę krautuvę visokių tavorų. Čion priimę ne tikt piningus bet ir visokius javus nū žmonių. Szitokios priiminczios visokių javų but kone ir naudingos, nes dabar zyda, vienintėliai pirkėjai nū ukiniškų javų, labai tankiai apgauna, sakydami, kad tie visai negilija, o po teisybei gana brangia tokie pardūdami paskui per zydas; žmonės gi apie prekes nieko nenumano, nės jokių apgarsinimų laikraszečiuose namato.

Žydams gi taip gi busę uždrausta važinēt po kaimus ir pirkinēt nū žmonių javus. Jeigu ir iszties taip but, tai šrszui paminėtos priiminczios labai but naudingos.

O zydas, kad žinotumēt, jau ne ant jų pradėda tverti, ir kad da labiau bus susiaurinti jiems keliai, labai galiama tikėtis.

— Į pradines mokyklas atsiutinėjo lietuvizskas maldas priesz mokslą ir po mokslui. Bet maklos tos gudiszkomis raidėmis raszytos. Pavelyta taip gi ir katalikiszkią paveiklą mokslainėje pakabint, „jeigu žmonės to reikalaus“.

Knišius.

Mieste Naumiesty (Suv. gub.) 10 d. Grūdžio m. 1897 m. labai turtinga zydelka, Grosmanienė, pasikorė.

Sasnavos parapijos (Senapilės pavieto) tris broliai apsi vedė visas tris seseris isz kitų namų. Vestuvės buvo labai gražios. Tai dabar druta giminystė tarp jų įvyko.

Joną Lūbikį, Petrą Lietuvninką ir jo moterį isz Kalvarijės paleido, ką buvo rasztavoti už lietuvizskas knygas.

Mokintoją Marmą, ką skundė lietuvius, isz Sasnavos jau iszkėlė į Mozurus. („Ukininkas“ padūda, kad į augsztaje

Panemunę. Red.)

Sniegas pas mus pasirodė ir pradėjo rogemis važinėti nu 10 d. Grūdžio.

Kaime Barsztinės, Senapilės pavieta, gyvena moteriškė 110 metų, kuri valgo kietą duoną, turi pilną protą ir kas nedėle dar nueina į bažnytelę pasi melsti — jos pravardė Lūbikienė.

Dvare Liestnietvos, Nau miesčio pavieta, mirė Lietvos senas avių kerdžius Borcheras, kuris 65 metus avis ganė ir sėj rudenį turėdamas 85 m. amžiaus pasimirė.

Vytautas kareivis.

Du milijonu ant metu.

Kadangi žmonės ner a, pabando ir vėl perka tai patikrina, kad jie yra užganėdinti. Žmonės Savienytose Valstijose dabar perka CASCARETS CANDY CATHARTIC mažiausia du milijonai dūzucijų ant metu, be abejonės bus trys milijonai prieš naujus metus. Tai reiškia, kad CASCARETS yra labai gera gydykla dėl cystyji- mo žmogaus kranjo ir a rezalavimo vidurių. Visose aptiekose 10c, 25c. ir 50c. už dėžute, nės tai garantuojama.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

Kaip jau praėjusiamė nūmeryje „Vienybė“ trumpai praneszėme apie eksploziją ir nuskindimą Suv. Valst. kariszko laivo „Maine“ Havanoi-Kuboje, kas sukėlė didį subruzdimą amerikonų. Nū ko toji eksplozija pasidarė, nėra dar įsirtirta; vienį tvirtina, kad ispanai pariktavo torpedą; kiti-gi, kad įnant anglis Havanoi, turėjo kas pakavoti anglise peklišką masziną arba dinaminą, kas įmetus į pečių turėjo padaryti eksploziją. Dabar eina tyrinėjimas, ir jai pasirodys, kad eksplozija atsitiko nū torpedos arba minos isz ispaniskos pusės, tada yra užsidegęs karas jau, arba Ispanija turi atmokėti visus kasztus už tą laivą, suzeistiems bei užmusztųjų gentainiams už gyvasejus. Ant laivo „Maine“ buvo 355 jurininkai, skaitant visus sykiu. Isz tų nū eksplozijos galą gavo 260 jurininkų, 95 iszliko gyvais, isz kurių yra 64 suzeisti. Laivas „Maine“ kasztavo \$2,588,000.

Taip dalykams stovint, Suv. Valst. isz-visos galės tiekiasi į karę; kariszki laivai yra visu kumi aprupinami, kaipo ir armija yra rengiama. Suv. Valst. laivynė yra daug sylingesnė už Ispanijos; Ispanija turi daugiaus jurininkų tikta už Suv. Valst., kurių skaitlius isznesza 24,629, o Suv. Valst. tikta 13,582; veik per pusę. Kariszkių laivų Suv. Valst. turi 61, skaitant nū pirmos klasės iki medinių. Ispanijos gi laivynė susideda tikta isz 28 laivų, skaitant nū pirmos klasės iki medinių. Suv. Valstijos dabar turi kareivių 114, 372; laike karės-gi gali pasta- tyti milijoną ir 300,000 ant iszskerdimo. Susikovus Suv. V. su Ispanija, pasinaudotu tikta kubiečiai isz to. Gal kubiečiai ir tą eksloziją priktavo po tūmi laivu, idant supjudinti Suv. Valst. su Ispanija.

— *Kuba.* Radikaliska autonomistų partija užmanė Ispanijos valdziai sustabdyti karę ant 15 dienų ir padaryti derėjimus su kubiečiais, nes jų nepergalės su spēka. Radikalai padavė kubiečiams sziūmį kartu daug laisvesnes iszlygas, negu tokias valdziai buvo padarė ir nū naujų metų įkunijusi Kuboje. Kubiečiai mato aiskiai, kad jie iszlaimės ir pastos nepriegulmings nei nū jokios vieszpatystės, delto jie nesutiks nei ant dabartinių palūsavimų jau. Matoma, kad kubiečiai taikosi tikta supjudyti Suv. Valst. su Ispanija, isz ko jie geriausiai galės pasinaudoti įgyjime nepriegulmystės. Toliaus, nors ispanai gana sergsti Kubos krantus, taciaus kubiečiai vis ir vis gauna pagelbą isz Suv. Valstijų. Dabar praėjusią sanvaitę vėl iszplaukė laivas į Kubą su pagelbą del kubiečių isz Floridos su 70 lūs norių amerikonų, 5,000 szau- dyklių, 600 svarų dinamito, 200,000 patronų ir daugybę

gydūlių, drabužių bei maisto.

— *Ispanija.* Isz priezas- ties apskelbimo Suv. Valstijų prezidento per Ispanijos pasiuntinį de Lome laiszke rasytame Canalėjni, Ispanija perpraszo Suv. Valst. už tą apskelbimą ir daro užganėdinimą Suv. Valst. norui persipraszdama. Priegtam Ispanijos valdzia didei simpatizuoja ir apgailauja atsitikimą Suv. Valst. kariszko laivo „Maine“. Ispanija rūsziasi susivienyti su pietinės Amerikos respublikoms, priešai Suv. Valst. sziaurinės Amerikos ir nepasidūti yankė- sų įtekmei, nes atsidarius Pa- namos kanalui visaszvietinei prekystei, lengva bus S. Valst. ir pietų respublikas prie savęs prisitraukti. Toliaus Anglijos laikraszečiai pranesza, kad Ispanija padariusi sutartį su Prancuzija prieš Suv. Valst. jeigu užsidegtu karė tarp Ispanijos ir Suv. Valstijų.

— *Italija.* Mieste Palermo susirinko į 300 badūlių su moterimis ir vaikais isz kiemų ir reikalavo maisto nū valdzios. Didam miestam apsiginklavo kūmi kas galėjo su peiliais, revolveriais ir lazdomis. Valdžia pasiuntė kariauną jūs iszblaszkyti, kur badūliai pasveikino kariauną szūviais ir akmenais suzeidami kelis virszininkus. Kareiviai užmuszė du badūliu ir 4 suzeidė.

— *Prancuzija.* Jau kelinta sanvaitė kaip tē eį garsi pro- va raszininko Zola priešai kariaunos virszininkus. Zola'szaliūnkai surado ir parodė majoro Esterhazy'o rasztus link iszdavėjystės vokiečiams, ko kariszkas sudas pirmiaus neva nesuradęs ir Esterhazy iszteisines. Esterhazy's yra didei nusimines, ir noris nusi- zudinti. Žmonės pasidalinę į dvi partijas tankiai apsidauzo vieni kitus. Vieni eina už tie- są o kiti prieszinasi tam ir

szatkia tikta „tegyvūja armija“ ir nori Zolą užmuszti. Szdzia stabdo klausymus, kurie aiskiai rodo kariszkių virszininkų neteisybę. Isz tos provos gali pakilti Prancuzijai revoliucija. Kaip matoma isz visos provos, tai Zola taps ap- kaltintu.

— *Vokietija.* Socialistai pašremdami ant ciecoriaus kalbos, reikalauja iszleisti is- tatymą, kuris užgintu imti kariaunon ne krikszečionis; nes ciecorius priimdamas jaunus kareivius ir jūs prisaikinda- mas isztarė, jog: „tikrai geras krikszečionis gali buti geru kareiviu“. Socialistus cieco- rius laiko už raudonus žmones, nekrikszečionis ir vadina „naminiais neprieteliais“, delto socialistai reikalauja, idart jūs paškaitytu už nekrikszečionis ir neimtu į kariauną. Toliaus jie vėl užsipūlė ant valdzios už nežmoniską kankinimą karei- vių, ant ko karės ministeris negalėjo dūti jokio atsakymo.

Artinantės skrymamis į abudu parlamentu, partijų laikraszečiai pradėjo vis la- biaus užsipulti ant valdzios ne- tikusio budo link sunaikinimo laikraszečių, kuriūse pasirodo neprielankus valdziai rasztai bei areztavojimo redaktorių arba rasztininkų.

Ciecoriaus gimimo dienoje abudu Vokietijos pasiuntiniai Romoje (Italijai) kelė balių, ant kurio susirinko vokiečiai Austrijos ir Vokietijos. Visai netikėtai balius atsiliko pa- siuntinio namūse, kuris yra prie Vatikano, ir daugelis stik- lų tapo iszgerta ant popieziaus sveikatos su prakalboms, o nei vienas ant Italijos karaliaus, isz ko liuteronai didei užsi- rustino, kad vokiečiai gerda- mi tikta ant sveikatos popie- ziaus užmirszo Italijos karalių isz ko gali suirti „dreibun- d'as“. Vokiečiai mat stengia- si prisigerinti nors gerymu po- piežiui, idant tasai ragintu ka-

likus padidinimui laivynė prisidėti, o reikale dar ir piningų sudėtu apgynimui katalikiskų misijonorių Kinūse. Ciecorius mislyja su pagelba popiežiaus tą patį atsiekti, kaip kryžiuokų laike, kada jie lietuvius krikščtyjo kardū, už ką pelnydavo atlydus ir dušzios iszganymą tasai, kurį lietuvys gindamas savo moterį nukaudavo.

— *Vengrija.* Agrarizkai — socializkai judėjimas didėi plečziaisi Vengrijoi. Pavietyje Kaszau susirinko į 1000 burų ir užmuszė visus vietinius urėdninkus. Ant kariaunos jie taipgi užpūlė, kurie užmuszė 4 burus o 20 suzeidė. Kaimė Karasz, norėjo atimti socialistai savo draugus isz policijos rankų, kur kruvėnai susimuszė. Viena moteriszkė norėjo žandarui szaudyklę atimti, kuris ją kiaurai per krutinę perdurė. Panašus atsitikimai buvo daugelyje vietų. Daugybės yra suaresztūti. Visoje apielinkėje tapo užgintas padavimas ginklų ir parako. Nei vienam nevalė po 7 valandai vakare isz namų iszeiti be ypatiszko pasivelyjimo. Kariszkas apgulimas apszauktas.

— *Turkija.* Apielinkėje Uskub, Sausio mėnesyje, turkiszka kariauna su kurdais užpūlė ant bulgarų, kaipo maisztininkų ir sugavė net 592 vyrus bjauniai kankino isz kurių daugelis numirė, o jų moteris ir merginas suzagė. Bulgarijos pasiuntinys Konstantinopolijė pareikalavo nū Turkijos staigaus isztyrimo to atsitikimo ir atitraukimo kariaunos isz Uskubo. Sultonas paskyrė isztyrimui gen. Edem Paszą isz Tessalijos.

— *Aprika.* Vakarinėje Aprikoje dvi prancuzizskos ekspedijos po 200 kareivių perėjo į anglizskas valdybas Sokoto, ką Sultonas to kraszto apreiszkė tūjaus Anglijai ir

paliepė prancuzams per 40 mylių neprisiartinti prie miesto. Anglijos pasiuntinys sutaisė tūjaus nū 6000 „Royal Niger Company“ ir keta prancuzus su varu iszvaryti isz anglizskų rubezių. Jei prancuzai ne prasikraustys, tai apszauks karę.

Dalis darbu

— *Exeter Borough, (Pittston, Pa.)* 2-rą Vasario, 5-je valandoje isz ryto užsidegė gazi kasyklose Penna. Sholl Shaft ir dar iki sziai dienai ne užgesinō ir nežine kada užgesins. Ugnebosis nustojo savo vietos dēltō. Laimė, kad tame laike nebuvo nei vieno darbininko po žeme.

3-czio d. to pat mėnesio per pilerį (sieną) pagavo szuvis lietuvį J. Dervaitį. Velionis du metai, kaip Amerikoje, bet neprigulėjo į jokią draugystę; tapo palaidotas už suelgėtautus piningus. Abelnai apielinkėje yra net 8 pagelbinės draugystės, bet prie jų priguli, galima sakyti, tikt asztunta dalis lietuvių.

6-tą dieną numirė Pittstono ligonbutyja Selvestras Dominikis. Velionis ir tapo szuvis pagautas kasyklose Sholl Shaft. Velionis turėjo užtaisę du szuvis, o per pilerį (sieną) tūmi kartu buvo užtaisę ir kitas darbininkas szuvį ir praszalino neapreiszkę velioniui; velionis-gi užtaisę savo abudu szuviu, ir atsitraukė szalin; tame tarpe iszszovė ano darbininko szuvis, o szis mislyjo, kad tai jo irėjo uždegti ant-rają skylę ir taip susitiko su savo pirmūju szuviu, kuris sutruszkinō jam koją; ant nelaimės neatsirado nei vieno protingo žmogaus, kuris butų galėjęs sustabdyti kraują, ir dėlei nubėgimo kraujo turėjo velionis ne laiku mirti. Velionis prigulėjo į draugystę szv. Petro ir Pauliaus Exeter Bor., kurį draugystė prideranziai ligino ir mirus palaidojo. Ve-

lionis paliko paczią ir viena vaikūtį.

Vietinis.

— *Altoona, Pa.* 16-tą Vasario buvo ezionai susirinkimas Penn. Valstijos kalnakasių, kur 300,000 darbininkų buvo reprezentūti per 100 pasiuntinių. Vyriausiu mieriu jų buvo apkalbėjimas, kaip galētu iszsiliūsūti darbininkai nū kompaničnų sztorų; Penn. Valstijoi, kasyklų savininkai kietųjų anglių turi pakelti nū 5 iki 10 ct. mokesį už toną. apkalbėjo apie provą galvazudžio Martino; ir, jei nepakels mokesies nū 1-mos Balandžio, tai straikūti.

— *Bethlehem, Pa.* Gelezies liejinyczia „Bethlehem Iron Co.“, kuri nedirbo jau nū trijų mėnesių, pradėjo vėl dirbti ir 1000 darbininkų gavo darbą. Toji liejinyczia pritaiso medegą kanūlėms ir karizkiems laivams, kuriūs paskutiniam laikē valdzia apsteliauvo.

— *New Bedford, Mass.* Valstijos Legislatura paskyrė tikra komitetą dėl isztyrimo priezasties straiko ir numazinimo algų, ir pagal komiteto nutarimą turėš susitinkinti darbininkai su darbdaviais.

— *Ironwood, Mich.* Kasyklose Newport isz neatsargumo eksplozdavojo parakas ir užmuszė ant vietos 3 darbininkus.

— *Indianapolis, Ind.* Nū pirmojo Geguzio keta ezionai pradėti dirbti visoki fabrikai, kurie nū 5 metų nedirbo. Į 4000 darbininkų gaus darbą.

— *Bockum (Westfalijoi-Vokietijoi)* anglių kasyklose pasidarė baisi eksplozija isz priezasties užsidegino gazų, kur nužuvo daugelis darbininkų, 117 lavonų jau iszėmė,

bet dar nevisi yra. Daugelis kalnakasių yra sunkiai suzeistų.

Czastyja krauja.

Czystas kraujas tikrina czystą odą. Nėra gražu mo be to. CASCARETS CANDY CATHARTIC iszczystys tau kraują, ir laikys czystą. Nes iszvaro visą neczystumą isz kūno. Pradėk imti szładien o iszvarys isz tavo kūno puczks, dedervines ir kitas dos ligas, nes CASCARETS už 10c tai padaro. Gausi visose aptiekose su gvarancija 10c. 25c ir 50c.

Isz Amerikos.

20 a d y n ū p o s n i e g u
Chicago 10-tą Vasario tapo atrastas lavonas Mox'o Miller ant ulyczios Ohio. Tapo jis užpustytas 22-rą dieną Sausio, ir tikt dabar, kada saulė nutirpino sniegą, darbininkai kapodami ledus, rado jo kūną suszalusį palei tvorą.

G a r l a i v i s n u s k e n d o .

Olandizskas garlaivis „Vendendam“ iszplaukęs 3-czią Vasario isz Rotterdam į New York'ą su 127 keleiviais 6-tą Vasarij nū audros pramusztas tapo ir nuskendo. Esant jam 49.35 ilgumoje ir 30 laipsnių platumoje, siaucziant baisioms bangoms, ipūlus į tarpą bangų garlaiviui, tapo į dugną jurių pramusztas garlaivio dugnas. ir nestengė nei plūmpos iszlieti vandens ir garlaivis pradėjo pamazu skęsti. Iszgastis tarp keleivių buvo neapsakomas; tapo parengti visi laivai iszsigelbėjimui, plaukimo prietaisais bei maistas. Garlaivis prasimuszė vakare ant 5-tos valandos ir pluduriavo iki 2 valandų ryto; matrosai leido raketąs viena po kitai, rodydami ženklą nelaimės. Tame tarpe jūs užtėmyjo garlaivis „St. Louis“ plaukiantis isz Southampton (Anglijoi) į New York'ą ir visus keleivius iszgelbėjo nū matomo myrio ir atgabeno į New York'ą. Keleivių visi daiktai liko ant prikiurusio garlaivio, džiaugėsi jie, kad iszgelbėjo gyvastį. Tarp keleivių garlaivio „St. Louis“ tapo renkamos aukos paszalpai nelaimingųjų, kur sudėjo \$400,00 ir iszdalino iszgelbėtiems.

Parakas kvėpia.

Newark'e, N. Y. dirba dienomis ir naktimis geležiniūse fabrikūse kanūles, szau- dykles, granotas ir kulkas dėl Suv. Valst. rando. Lyginai ir Readinge dirba dieną ir nak- czia kulkas dėl laivynės, skait- liuje 27,000 sverenczių 480 iki 1,080 svarų. Tie visi daiktai niekam kitam, kaip tikt iszlai- kymui pakajaus yra daromi.

Bjaurus plėszikai.

Portland, Ind. Policija ga- vo laiszką, kuriame buvo pra- neszta, idant eitu į namus na- szlės Louisa Stoultz, nes ji fi- kos apiplėszta. Atėjusi poli- cija rado surisztas jos rankas ir kojas o burna užkimsztą su skarmalais ir negyvą jau. Pa- sileidę szunis sekė pėdsaku plėszikų, kurie daėję iki gelz- kelio stotei patyrė, jog plėsz-ikai toliaus su trukiū nuva- žiavę.

Garlaivis su 50 žmoniū nuskeno.

Isz Nanaimo, B. C. prane- sza, kad isz priezasties, katilo eksplozijos paskendo garlai- vis „Clara Nevada“ Alaskos pakrantėse ir kartu 50 žmoniū, kurie ant to garlaivio plaukė. Apie iszsigelbėjimą nors kurio nieko negirdėti. Keleiviai grį- zo su auksu jau isz Klondike's ir vietoje naudotisi isz savo vargo, tapo jurėse palaidoti.

Moteriū konvencija.

Washington, D. C. 14-tą Vasarij buvo 30 metinė mote- riū konvencija Columbijos te- atre, kuris buvo iszpūsztas amerikoniszkoms vėlavoms tiktai su 4 žvaigždėms, ant ženklo, kad moteriū balsavi- mo tiesos yra tiktai 4 valstijo- se, butent: Albamoi, Arizonoi, Coloradoi ir Utah. Kalbėtoja Miss. S. B. Anthony ragino visas moteris susivienyti taip, kad būtų lyg viena moteris, ir atjieszkoti savo tiesas, kurios yra iszplėsztos nū jų per vy- rus.

Gudrus mokintojas.

Buffalo, N. Y., vienas 21 meto vaikinās, mokantis gra- žiai szokti ir neprastas muzi- kantas priegtam buvo; jam tapo pavestos merginos isz tur- tiųgy szeimynų, idant jas isz- mokintu szokti. Jaunasis mo- kintojas budamas pulke Jievos dukterų isimylėjo į vieną 16 metų taip, kad užmirszo ir apie mokinimą kitų Jievuczių ir taip isidrasino, kad Jievą visados palydėdavo į jos namus, vė- liaus gi jis ją pasilikdavo po- lekcijų ir vieną mokindavo szokti. Ant galo Jievos mo- tina suaresztavojo mokintoją ir pakvietė priesz sudą, kuris nubausdamas jį apsudyjo, kad turi su Jieva apsivesti, ką mo- kintojas ir padarė mielai ant to sutikdamas.

Pasėkuno palaidojo.

St. Louis, Mo. 11-tą Vasarij tapo trukio pagautas Edvar- das Huebleris, kuriam perva- žiavo abi kojas augszcziau ke- lių, daktarai turėjo nupjauti jas visai pagal susivienojimą. Atsigavęs suzeistas ir pama- tės, kad jau neturi kojų, palie- pė jas tūjaus palaidoti su vi- somis laidojimo apeigoms. Ji- sai pats negalėjo palydėti savo kojas į amžiną atsilsį, bet jo prieteliai rupestingai viską at- liko; kojas įdėjo į grabą ir la- vonvežime su daugeliū paly- dėtojų nuvežė palaidojo. Vie- nas isz draugų pasakė graudų pamokslą.

Dyvna eksplozija.

Mill Creek, Pa., buvo atė- jusi viena moteriszkė isz Mi- ners Mills pas savo pažista- mus. Vakare pusiau asztuntos valandos rengėsi namon grįzti. Esant jau sutempus, szeimini- kas nuėjo į kelnorę atneszti likterną ir užsibraukė briežu- ką idant matytu kur toji stovi, tame tarpe pasidarė eksplozi- ja ir baisiai apdegino szemi- ninką kelnorėje bei paczią, dukterį ir viesznę virtuvėje,

nes buvo atidarytos duris isz kelnorės į virtuvę. Matomai kelnorėje buvo gazo prisi- rinkę.

Pasėnė jaunikiai.

New Jersey valstijos legis- latoroje yra padūta billa ant apsvarstymo, kuri pasėnėsiems jaunikiams nori uždėti metinę mokesį ant \$2,00. Toji billa turi mierija nors nekuriūs jau- nus vaikinūs priversti apsives- ti ir tūmi pagerinti draugiszką buvį. Skaitlius New Jersey valstijos, rodo, kad neatbuti- nai reikia ką nors daryti idant sumazinti nors ant kiek neve- džiuū skaitlių. Visoi valsti- joi yra 17,528 merginų dau- giaus negu vyrų, o kurių yra 30, nūszimeziū nevedusių.

Mulkiū niekur nestoka.

Nekokis d-ras Baldwin, ku- ris garsinosi laikraszcziuose kai- po „stebuklingas“ apsakyme ateitės kiekvienam, atsilan- kė į Buffalo ir padarė szauną biznij. Ypatingai atei- davo pas jį merginos norin- czios patirti apie meilę savo jaunikio ir, ar bus laimingos ateitėje. Laikė keletos dienų stebuklingasis daktaras susi- rinko į \$30,000 ir isznyko.

\$1,500 už koją.

Juneau, Wis., ezionai gyve- nantis B. Lourency, 1894 m. lipdamas isz vagono netikėtai paslydo, pasirito po ratais ir tame tarpe pradėjo eiti trukis ir ratai nukirto vieną koją, už- ką apskundė kompaniją „Northwestern“ gelzkelio ant \$10,000, bet „grand jury“ pri- pažino jam tikt \$1,500.

Bila galvažudžio Martino su darbininkais.

Wilkes Barre, Pa. Visas svietas simpatizujantis dėl var- gių darbininkų, ypatingai atsilikime Lattimerio, su nekan- trybe laukia pasibaigimo pro- vos galvažudžio Martino ir jos

pasekmių. 21 d. szio mėn. (Vasario) pasibaigė kvotimas liudininkų isz szalies suzeistų ir nužudytu, kuris traukėsi per isztisas tris sanvaites. Liudi- ninkų isz szalies suzeistų ir nužudintu buvo net 150, o isz klausyta jų tapo tiktai per szimtą, kadą gi advokatai sim- patizujanti darbininkų szalį, istengė darodyti tikrus argu- mentus, jog Lattimerio sker- dynė buvo parengta isz anksto per kompanijas, dėl neapken- cziamų svetimszalių, ir kad galvažudis. Martinas, taipo gi jo samdininkai yra kalti pir- mo skyriaus žudystėje. Tai- gi dabar nū 21 d. Vasario pra- sidės kvotimas antros szalies liudininkų nusamdytu per mi- lijonierius, kuris gal trauksis dvigubai tiek, nes isz szalies kompanijų yra pakviestu liu- diininkų (žinoma apmokamų) per 200. Prova yra žingei di- dėl kiekvieno žmogaus kada sudas ir milijonieriū pasam- dyti advokatai negalėjo atrasti nė mažiausios kaltės isz szalies darbininkų, tikt tiek, kad jie likos nužudyti nekaltai dėl kasnio dūnos. Dabar dar dvi- gubai bus žingeidu regėti, ka- da galvažudys. Martinas, ir samdyti per kompanijas liu- diininkai melūs ir stengsis nu- versti kaltę ant nužudytu ir suzeistų. Ant galo reikia ti- kėti, jog nužudyti pasiliks kal- tais o žmogžudziūs sudas isz- teisys, nes sziaūdien XIX am- ziaus gadynėj civilizacijos, no- rint svietas giriasi mokslu ir apszvietimu, bet dabartine tie- sa negali pasigirti, nes tiesa yra sziaūdien randama tiktai aukse, milijonūse ko netruks- ta to viso ir minėtai provai Lattimerio skerdynės darbi- ninkų su kapitalistais.

*Keleivis.***Tikras daiktas dėl tavęs.**

Užtikrinimas, kur nieko neprazudysi. Galvos skaudėjimas, Režovio, — niežai ir tikstancziai ki- tokių ligų, kaip tai užsilatikimas vidurių, sužlugi- mas kepenų gali būti iszgydytoms, imant CASCAR-ETS CANDY CATHARTIC. Tai vis atnaujina- Parsidūda kožnoi apšlektai; jei nepagydysi, pin- gus gražiname. C. C. C. pabandyk dozūtę szia- ūdien, nes yra teisingai, 10c., 25c. ir 50c. Paban- dymas dėl žintos dovanai.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Philadelphia, Pa. Kaip jau pranesziau num. 6 „Vienybės“ apie uždėjimą lietuvių vakarinės mokyklos Philadai, dabar gi praneszu, jog isz pradžios susirinko į 150 vyrų (liet) ir tris lietuvaiteis. Tik ant nelaimės mes lietuviai per vėlai pradėjome sziemet rupintis apie mokyklą, nes jau 16 d. szio mėnesio uždare visos miesto vakarinės mokyklos. Vasario 11 d. vėl buvo tas pats „Independ. Klubo“ komitetas V. A. ir A. A. J. pas miesto naktinių mokyklų uzveidą su praszytu, idant miestas pailgintų dėl lietuvių vakarinę mokyklą, ką ir apturėjo, t. y. daleido tik dėl lietuvių turėti dar atidarytą mokyklą ant keturių sanvaiczių, nes mokyklų direktoriai nusistebėjo isz lietuvių tokio skaitlingo susirinkimo, ir per tai prailgino lietuviams vakarinę mokyklą ne paisant nei ant didelių miesto kasztų. Apart mokintojus Jocio, dar dūda ketures mokintojus (moteriszkas) dėl mokinimo.

Ant kito meto prizada dūti lietuviams miestas mielai mokyklą ir galėš mokintojai visi buti lietuviai. Angliszki laikraszcziai labai pagyrė lietuvių tokį subruzdimą ir vadina „inteligentiszkais“, nes sako: „lietuviszki Klubai rupinasi savo tautiecius padaryti gerais Suv. Valst. akėsais, per tai troksza lankyti mokyklas ir mokinasi angliszkos kalbos“.

Czionai keta uždėti lietuvių kooperatyviszka draugystė arba lietuvių kompanicznas sztoras.

Independ. Klubo sekret.

V. Ambrozeviche.

Philadelphia, Pa. Vasario 10 d. „Gedemino Klubo“ svetainėje (ant Richmondo) buvo visatinis lietuvių susirinkimas, ant kurio buvo uzkviesti ir isz pietinės szalies, V. Ambrozevyczius, A. A. Jocis ir M. J. Damijonaitis („Lietuvos“

agentas). Mitingas dėl to buvo suszauktas: uzsidejo nauja „Susiv.“ kupa ir uzsidejo vakarinė „Gedemino Klubo“ mokykla.

Susirinkimą atidare Klubo prez. D. Bajorunas ir paaiszino dėl ko tapo suszauktas mitingas; paskui uzkvieta su prakalba V. Ambrozevyczių. V. A. trumpoje prakalboje paaiszino apie mierius, naudą ir mokesztį „Susiv. L. A.“ ir tapo suorganizuta nauja „Susiv.“ kupa (Philadai lietuviai labai iszsiskirste, tai ne gali visi į viena kupa prikūletū) į kurę prisirasze 8 sarnariai II. skyriaus. Virszyniku kūpos tapo iszrinktas S. Bajorunas.

Paskui nutare uzdėti vakarinę mokyklą „Gedemino Klubo“ svetainėje, nes jau miesto vakar. moksleinės uzsideje. A. A. Jocis paaiszino apie reikalingumą mokslo ir kokiu budu galima uzdėti mokyklą. Prisirasze mokintis 24 mokintiniai. Mokintojum taip pat bus A. A. Jocis; nes tris vakarus mokina pietinėje dalyje miesto, ir tris vakarus galės mokinti ant Richmondo. Ant pabaigos vėl prakalbėjo V. Ambrozevyczia pagirdams uzmanymą Richmondo lietuvių mokyklos ir toliaus kalbėjo apie politiszkus lietuvių reikalus. „Pagal sziaudieninį surėdymą kapitalistų yra sulauzyta Suv. V. laisvės konstitucija ir ne apsakomai skriaudžiami lietuvių darbininkai. Apart kitokių fiziszkų skriaudų, nativistai jau pradeda ir į tikėjimo reikalus kisztis“. Toliaus vėl kvietė kaip galint rupintis pastoti akėsais Suv. Valst. ir risztis į politiszkas partijas, prielankias darbininkams, t. y. kad nebutų mindžiojamos mūsų zmoniszkos tiesos per kapitalistų nusamdytus bernus. Toliaus darodė pasiremdamas ant Lattimerio straikierių skerdynės, kaip neatbutinai reikia

mums risztis politiszkai. Sako: „uz nekaltai nužudytus straikierius, lenkus ir slovokus uzstoją randas Austrijos ir Vokietijos kaip uz savo padonus, o barbaras maskolius ne uzstoją uz mūsų brolius lietuvius kaip uz savo pavaldinius. Tai gi su mumis Amerikos neprisotinami kapitalistai gali daryti ką nori, kaip su gyvūliais, jeigu nesiginsime politiszkai nū jų despotiszko jungo“ ir t. t.

Klausytojas.

Union City, Conn. Tuli užgimimai bei prasidėjimai tarp Union City'ės po draugų ir Naugatuck'o lietuvių: Pirmas lietuvis Union City'je apsigyveno apie 1877 m.; pasidaugino skaitlius apie 1889 m. (daugelis lietuvių ezia negali apsigyvent, nes nėra ant ko.) Tautietis, isz dalies tautos veikalus suprantantis ir su pasiszentimu savo supratimą tarp visūmenės platinantis užgimė tautiszkai 1893 m. Draugystė szv. Jurgio kareivio susitvėre 22 d. Balandžio 1893. „Susivienijimo L. A.“ kupa — Spalių mėn., 1893. Politiszkas Kliobas — 14 d. Rugsejo, 1895. „Tėvynės Mylėtojų“ kupa — 1896. Knygynas — 1897. Petro Armino draugyste susivienydama ir su Waterburio lietuviams, užgimė 31 d. Spalių, 1897. Szie visi atsiradimai gyvūja ir sziaudien gerai laikosi: Draugystė szv. Jurgio kapitalo skaito suvirsz 800 dolerių, Kliobas su virsz 200 dol.

I. J. G.

Connecticut. Szioj valstijoje pirmi lietuviai apsigyveno apie 1868 m. Kaip patirta, pirmiausia apsigyveno Waterburyje p. Klienauckas, p. J. Czernauckas, p. J. Kreiczmonas ir kiti. Į Torrington'ą pirmas p. J. Czernauckas isz Waterburio nusidavė apie 1878., Tais pat metais p. Czernauckas atlankė ir kitus mies-

telius szioj valstijoje. Isz virsz minėtu, p. J. Kreiczmonas ir J. Czernauckas (Ackermann) yra gyvi ir gyvena Union City'je. Apie tai norintis placziaus szi tą dažinoti, gali kreiptis prie p. Czernaucko. — Visoki veikalai reikalauja dažinojimo, iszkritikavojimo ir isztyrimo, nes tik per aiszkias kritikas įaiksztę galime iszeit. Apart kitokių veikalų, veikalai uzraszomi į knygas, turi but daugiausiai tiriami, nes jie ilgiausiai uzsilauko... Neperseniai buvo girdėta jogiai tuli tautieciai geistų pamatyt istoriją Amerikos Lietuvių. Rinkimu medegos — daugiause užsiima gūd. kun. J. Žilinskas. Butų geistina kad visi apie tai sziek tiek suprantanti tautieciai, rinktų žinutes teisingai isztirdami, nors pagal galę.

Tautietis.

New Britain, Conn. Skaitant laikraszczius matome, jog mus broliai lietuviai nekuriose vietoše turi dar broliszkos meilės nors kibirksztele szirdyje; tas parodo isz sudėtu aukų ant paszalpos naszlių ir naszlaiczių po iszszaudymui straikierių Lattimere per galvažudį szerifą Martiną. Musu gi miestelio lietuviai nei nė pamislyjo, prisidėti su paszelpa, likusiems naszlaicziams, gal toks aukavimas piningų pasirodė mums nereikalingu, nes toli dar nepazįstam, kas tai yra vienybė ir broliszka meilė, ir tą visą parodo mūsų naminiai darbai, nes persidalinę į partijas, nors ir nedaug mus randasi isz viso, bet ir tie patys neturime pažinimo, kas tai yra vienybė. Mus į partijas iszskirstė mūsų vadovai ir dabar viena partija kad uzmanytu ir geriausį reikalą, tai antroji priesztaraus ir nepristos ant to. Mes esame iszsidalinę į kauniecius, suvalkinius ir dzukus. Kol nebuvo nei vieno vadovo, tol mes visi sutikime gyveneme,

o dabar kariaujame tarp savęs ir nieko gero negalime atlikti. Tas jau rodo mūsų darbų vaisių, kad nieko o nieko mes nedarome, nes turime tarp savęs kariauti.

Dzukas.

Pittston, Pa. Pirm praėjusią savaitę buvo szermenys velionio Selvestro Domikio, kuris numirė nū perdidžio nutekėjimo kraujo, kur kasyklose velionį szuvis pagavęs buvo. Iszgirdęs numirus nuėjau ir asz paziūrėti ir valandą pabudėti. Nusidyvyti reikia isz mūsų žmonių ir apgailėti jų, matant taip nesusi-prantanczius ir kada jie ateis į protą. Mą beinant szermenysna, per dvi gatves (bliokus) nū mirusio vietos iszgirdau didį užimą. Isz karto pamislinau kad kas užsidedė ir tai szaukia ugna gesius, nes isz tolo taip iszrodė; kada atėjau ant vietos viskas iszisiaiszkino. Grincioje, kur gulėjo velionis, giedojo apie 6 lietuviai ant 14 balsų rėkdami kiek istengia „Sunkus rupestis“. Ant stalo, kaip pas lietuvius paprasta, stovi kryžius ir stūpinė degtinės; pabaigus giesmę, giesmininkai iszsigėrė net po dvi czierkas pusėtinas, na ir kur tau nerėks paskui. Reikia taip rėkti kad nors savo balsą girdėtum.

Ant rytojaus laidojant nuėjau ir asz į bažnyčią, ir czion vel sztai ką patyriau: Vienas žmogelis apgailauja likusę naszlę ir naszlaitį; antras gi atsiliepia ir priesztarauja pirmamjam. Girdi, „o ko jai reikia? į dvi draugystes prigulėjo nanaszninkas, tai gaus dvi posmertines“. Pirmasis per-tarė, kad tikt į vieną draugystę prigulėjo, o szis su rustumu atkirto, kad prigulėjo į dvi: viena yra Petro o kita Pauliaus. Pirmasis aiszkina vel, kad draugystė Petro ir Pauliaus yra viena tiktai o ne dvi, ir Petras su Paulium visados kartu vadinasi. Ant-

rasis to aiszkinimo visai ne-priėmė ir jei būtų buvęs kitokioje vietoja, tai kumszcziabututu pertikrines savo prieszininką. Daugelis randasi panaszių gudragalvių isz musiszkų, bet užsimink tokiam apie skaitymą laikraszczių, knygu, tai iszgirsi nū kokio tai, ką dar esi negirdėjęs.

Kur tiesa?

„Saulėje“ užtėmyjau ilgą straipsnį apie socializmą, po vardu Seno Mainierio isz Glioverso, kuris sako, meilė artymo yra tai geriausias socializmas. Klausiu asz, kur yra szia-dien užlaikoma meilė artymo? Nu-eikime mes vargszai alkani budami dūnos praszyti pas didzturczius, nuvys kaip szu-nis, jeigu dar žodelį prieszais isztarsime, perszauš mus! Del-to socializmas nori atjieszkoti meilę artymo, kad visi būtų pavalgę ir apsidengę, ir žmo-nijai prigulinezias tiesas visi lygiai turėtų. Bet toliaus pa-sirodo savo straipsnyje, kad jokio supratimo neturi apie socializmą; kur jis girdėjo, kad agitatoriai skelbia, kad visi svieto turtai būtų lygbe-je iszdalinti tinginiams, baž-nyczios sugriautos, kuningai iszjudinti? Tinginiais vadi-na darbininkus, kad jie mili-jonų neturi, isz ko darbinin-kas turės milijonus, kad jo kraujais aplaistytas darbo pel-nas eina į kapitalistų kiesznių. Netrokszta socializmas turtų kapitalistų dalintis tarp savęs ir jų fabrikus pasisavinti, te-gul jie viską ramiai turisi. Socializmas tikt nori, kad nū szia-dien darbininko trusas nei-tų ant naudos kelių ypatų, bet ant visos žmonijos, kad isz-mus kravino prakaito nesirė-dytu kapitalistai aukse; ir mu-sų uzdarbi ne mėtų ant nie-kų; mes nenorime jų turtų, tikt norime, kad mūsų darbo vaisiai mums prigulėtų o ne kitam kam. Ką S. M. kalba

apie pragėrimą turtų, tai visai vaikėzo kalba. Paimkime, kur bažnyczia yra ant parapi-jos už raszyta, ar gal vienas arba du ją pragerti? Taip ir socializmui iskunijus, žemė su jos turtais ir iszdirbystėms bus savasczia visos žmonijos o ne keletos, tasyk ne už piningus pirks visokius daiktus, bet už darbą, tai yra davadas, kad nebus dykadūnių ir tinginių bet visi dirbs. Toliaus kalba kad milijonieriams aitvaras nesuneszė milijonų, bet sun-kiai dirbdami to dastojo. Ge-rai. Bet kodėl tie darbinin-kai, kurie su jūmi iszpradzių dirbo neliko visi milijonieriai, juk visi lygiai dirbo? Czia pasirodo, kad jis savo darbi-ninkus skriaudė, jiems prigu-linezią mokestį nedavė, todėl su skriauda artymo sau mili-jonus susikrovė, ir szia-dien nieko nedirbdami isz darbi-ninko truso rojaus linksmybes turi ant žemės, o mes darbi-ninkai alkani, nuplyszę vaik-szcziujam. Tai tokia meilė artymo pas jūs? Savo straip-snyje jis sako, ką tamsunai gali pradėti. Tiesa, jeigu mes daug tokių apszviestų turėtu-me, kaip S. Mainierys, tai nie-ko nežinotume apie sistemą kapitalistų, paskaitytumėm jūs savo geriausiais geradėjais. Norėczia žinoti kiek tiems agi-tatoriams tamsunai algos mo-ka ir kokį jie biznį isz to turi, nors jau ir senei prie tų tam-sunų priklausau, bet dar nei vieną centą neesū davęs ir nieks manęs nepraszė. Tai czia ir pasirodė mus p. S. M., kad jo visas apszvietimas yra sėmtas isz „Tukstanczio ir vie-nos nakties“, kad jis ir kasžin-ką girdėtų, tai jam iszrodys vis pasaka apie stebuklingą lampą. Kalba toliaus, kad ant svieto yra viskas labai gra-žiai surėdyta. Tai-gi darbi-ninke apmislyk koks puikus surėdymas; per dieną dirbęs, prakaitą liejęs, vakare pusiau-gyvas namon parėjęs neturi

sukūmi nei bado numarinti, o taip sunkiai dirbai kur tas ta-vo pelnas dingsta, pats nežinai kur. Nesykį eidamas pro ru-mus bagoczių matal kokia ten grožybė žėri; sustojęs pamis-lyk ir atsimeyk, jog czia tavo sunkaus darbo trusas yra su-naudotas. Apleidžiu jau vi-sus kitus be supratimo žodžius p. S. M., kuriais socializmą nori su purvais sumaiszyti. Tai-gi broliai darbininkai! matome kokių tamsunų turi-me tarp savęs, kurie patys ne-sirupina apie pagerinimą bu-vo bet niekina kitų gerus dar-bus ir trukdo žmones nū su-pratimo. Kiekvieno supran-tanczio, darbininko kraujas gyslosė tur sustoti tekėjęs, ma-tant tokią neteisybę ir vargą darbininko, o dar atsiranda tokių, kurie stengiasi prieszin-tis, kad isztraukti darbininką isz vargo, nor dar giliaus darbininką panardinti vargū-se. Gėda tau devynioliktas szviesybės amžiau, kad toks nesupratimas vieszi tarp mūsų. Gėda tau laikraszti „Saulė“ ką tokį szviesų vardą neszioji, bet tokias tamsybes tarp žmo-nių platini. *M. Lėlas*

Kas tam kaltas?

Visi mūsų laikraszcziiai kvie-czia mus prie skaitymo laik-raszczių, sakydami, jog per-skaitymą gerų rasztų apsiszvie-sime, o kada busime apsi-szvietę, pažinsime mus paczių klaidas ir tada pradėsime gy-venti broliszkoje meileje ir vienybėje, ir taip sutikime gy-vendami, galėsime lengvai nu-veikti mūsų visus gerus užma-nymus, ir atneszti naudą dėl mūsų nuvargintos tėvynės Lie-tuvos. Jeigu mūsų laikraszc-ziai taip mokintu, kaip kad kalba, tai nors iszpalengvo, bet vis-gi galėtumėm pradėti risztis į vienybę, bet szia-dieną anaip tol dar nemato-mas sutikimas ir vienybė tar-pe paczių mus laikraszczių ir

jų vadovų. Paemus szią dien visus laikraszczius, perskaiczius nū pradzius iki pa- baigai, atrandame pilnus tarp savinių vaidų, patėmyjes para- szyta nors mažiausei ka toki kitame laikrasztyje ant savės, nors ir teisingai, meta tada į szalį brolišzką meilę ir vieny- bę, o griebęs už plunksnos kaip už kardō szoka ant savo brolio su zaibo smarku- mu, idant savo sandarbininką suzeisti mirtinai, idant anas jo brolis negalētų daugėnei pa- rodyti ano neteisybių svietui. Ir tokiu budu, kada musų laikraszcziai ir vadovai pesza- si tarpe savės, mes praseziokė- liai matydami savo vadovų ar- ba mokintojų vaidus per laik- raszczius, ir mes nors per rasz- tus negalime to, taip tiktai per tvorą vienas kitam; i akis spiaunam ir dergiam kiek tik- mus iszgalė daleidzia, ir mes visi dar szaukiam žmones prie vienybės, ir jieszkom anos kur- ten bedugnėje; o apmislyki- me tiktai gerai o lengvai pa- matysime, jog ta, ko mes jiesz- kom, guli po mus paczių ko- jomis sumindziota. Visi skaitytojai, asz mislinu, žino- tā, kad jeigu tėvai gyvena su- tikime ir vaikai seka tėvų pė- domis ir gyvena meilėje. Prie- žodis sako: „sutinka kaip vie- nų tėvų vaikai“. Kiek asz su- prantū, butu labai geru pa- veikslu, idant kaip sakiau mus, laikraszcziai susitaikę isz vieno teisingai visi mokin- tu mumis, ir dirbtu ne dėl gi- szefto, kaip sziądien kad pa- sirodo nekuriē isz mus laik- raszczių, neatnesza jokios nau- dos dėl skaitytojų, tiktai ap- sūka galvai protą ir nežinai katro klausyti ir nenorėdamas žmogus, nors nežinai kurio tei- sybė, turi klausyti to; katras daugėnei rėkia.

Szią dieną didžiausi musų užsiėmimai buna, ezion Ame- rikoje, su parapijomis, kiek anos atneszė dėl musų naudos, ir kiek sukėlė vaidų! Paemus

laikraszti pamatai, jog kunin- gas tokio ir tokio parapijo ne- nori atidūti parapijos knygu arba kasos ant rankų parapi- jos komiteto; paemus-gi kitą, kuningiszką, arba dėl giszefto iszeinantį laikraszti, randi, jog kuningas atskyrė nekuriūs pa- rapijonus iszvadindamas be- dieviais ir t. t. O jei kuris laikrasztis iszdrišta ziopterėti, kad kuningas parapiją apvogė ir tt. Tada toksai yra nū ge- szeftmakarių apskelbiamas kaipo naikintojas tikėjimo?

Ar nebutų geru daiktu, kad mus laikraszcziai visi vienbal- siai kaltą nukaltintū o teisu iszteisintū, o tada mes skaity- tojai laikraszczių perskaitę ga- lėtume žinoti jog tai yra teisy- bė. Butu geresnei, kad toks moijimas musų akių isznai- kintas butų, o anų vieton bu- tu talpinami straipsniai su ge- rais pamokinimais o ne koki vaidai. P. Sakalauskas.

Protestas

Mjnersvilles Lietuviu Clibo ukėsu priesz apsunkinimus atei- vystes isz Europos ezion einanczius.

Pasiremiaut ant tiesų kons- titucijos S. Valstijų Sziaurinės Amerikos, mes lietuviai, atė- jome dėl apsigyvenimo į S. V. Amerikos taip lygiai kaip ir kitų Europeiszkų tautų žmo- nės, apsiėmėm visas tiesas pil- dinti, kokios tik yra įgyven- dintos szioje szalyje, be ma- žiausio mierio buti apsunkin- tojais sziai szaliai. Sziądien pamatome isz billiaus p. Lod- ge's kurs jau ir per Senatą Su- vienytų Valstijų tapo priim- tas, kad ateiviai, buk tai esą apsunkintojais szios žemės.

1) Mes lietuviszkas Kliobas protestūjame priesz neteisingą tvirtinimą kas link užmėtinėji- mo ateiviams kliczių, apsunkinanczių rubezius S. V.

Amerikos, nės ateivys pagal tiesas pastojęs ukėsu szios sza- lies, lygiai isztiesęs deszinę dū- da savo balsą laike rinkimų partijai vierai arba kitai, ir kad partiją per koki nors ne- apsižiurėjimą pastumi žemyn reikalus szalies, tai niekad ne- gali buti kaltais ateiviai.

2) Kada gi per ateivystę dauginasi skaitlius liaudies Suvienytose Valstijose Ameri- kos, ir daugiau esti visokios produkcijos szioje szalyje, kad toji produkcija yra gabenama isz S. V. Amerikos į kitas sza- lis svieto, tai ženklas aiszkus, kad ateiviai nepamažina kili- ną szalies, bet padidina.

3) Isz ateivių daugiausiaf susideda tik vyriszkiei, o kad statistika S. V. rodo didesnį skaitlių ezion moterų negu vy- rų, tai ateivystę apsunkinus, turētų sumažėti ant dideles dalies vyriszka lytis, pasilikti reiktų tik moterims, ir su tū- mi liaudis ezion mažētų, kaip kad yra Prancuzijoje!

4) Isz ateivių neateina ezion joks dykadūnis, todėl ir sza- lei negali buti skriauda.

5) Kad paplysta minios be- darbių žmonių ir sumažintos tampa darbininkams mokes- tys, tai ezion ne ateivių kaltė, bet maszių, kurias kapitolas panaudodams, paszalina dar- bininkus, ir kada gi, jaib tie nekencziamieji vargšai svie- te pranyktu, tada ir maszinos neturės darbo, nes produkcijos reikalaujamos tik per gy- ventojus szalies, o gyventojų neesant kas be reikalaus pro- dukcijos?

6) Jeigu Suvienytose Vals- tijose dideli plotai sfyro neap- gyventos niekūmi žemės, tai kodėl neturi tiesą žmogus, kad ir ateivys ant jos apsigyventi. Jeigu žemė Dievo sutverta ir žmogus Dievo sutvertas, ko- dėl žmogus ant tuszczios žė- mės neturētų tiesą gyventi ir savo rankų darbo vaisiais nau- dotis?

7) Pagal tiesas Suv. Valsti

jų, ateiviams ateinant į szią szalį, tartai ezion didinasi, bet nesimazina, nes isz statistikų matome, kad 1847 m. Suvie- nytose Valstijose Amerikos buvo tik vienas milijonierius turintis 5 milijonus dolerių, ir 1893 mete jau tokių pasidau- gino su virsz 2000. Tai-gi už ką gali szalis narakavoti ant ateivių?

8) Mes randame, kad netikt ką dabar ateiviai esti naudin- gi pakėlime szios szalies, bet ateiviai buvo naudingi ir laike iszsiliūsavimo Suvienytų Vals- tijų Amerikos isz po jūngo Anglijos, nes lenkas Pulaskis kaipo ateivys dalfavo už lais- vę priesz Angliją. Tadeuszas Kosciuszka lietuvisz, gimęs Lie- tuvoje 1746 mete tarp upių Nemuno ir Vilijos, atvykęs Amerikon pas Benjaminą Frankliną į Philadelphia, sos- tapilį kongrešo 1776 m. tapo priimtas, ir pagal agzaminą pakeltas ant pulkavinko in- zinerijos, ir kovėsi uz Suvie- nytų Valstijų laisvę. 3 dieną Sausio m. po Trenton'u, po Princeton, kur Jurgis Wa- shingtonas asabiszka pažino jo karzygiszkumą, kur tapo pridūtas pagalbon mus Kos- ciuszka genarolui Gates už adjutantą, kur pagal Kosciusz- kos planus, kalnynūse Bemus, netoli Stillwater kelis kartus Anglijos kariauną po vado- vyste genarolo Bourgojne su- pliekė. Genarolas Greene, tu- rėdams prie szalies adjutantą T. Koscziuszka, Rugsėjyje 1781 m. gana smarkų smugi- uzdavė lordui Cornwallis ties- itaka Eutaw Springs, kurs slapstėsi Charlestown'e, galop smuko į Virginiją. Mus lie- tuvisz ateivys T. Kosciuszka prie apžiurėjimo kariaunos per Washingtoną isztarė, kad „eiles angliszkas pergalės, ar- ba jose pražus!“ Nors suzeis- tas deszipėn rankou, gujo sza- lin eiles Viomenilo, kur anglai nustoję trijų eilių savų ir dviejų paparczių sprudo

szalin.

Mus lietuviszko ateivio T. Kosciuszkos karzygystė uz Suvienytų Valstijų laisvę, stovi ir šiandien išplėtotą ant krutinės istorijos sviete, ir jis tapo apdovanotas orderu Cyn-cynata ir titulu genarolo Suvienytose Valstijose. Jį, Kosciuską, liūsybės apginėjai, Jurgis Washingtonas, Franklinas, Jeffersonas, genarolai Gates, Grasse, Lafayette ne kitaip, kaip tikt *mylimiausiu sunimi* vadino. Uz tai ar gi mes lietuviai neturime tiesos glaustis prie szalies S. V. Amerikos budami kankinti nū despoto Maskolijos dvasisz kai ir ekonomisz kai.

Sziandien iszmislioja, kad ateivystė esanti skriaudeja szios szalies, bet tame aiszkiai iszsirodo, kad ateiviai ezion ateidami atsinesza savo kuno pajiegas, ir jie su jomis užsi-pelno ne tik sav dūną, bet ir szalai naudą, nes kožno darbininko dalis uzdarbio liekasi rankose darbdavių, o ir pagal tiesas ateiviai atsimoka kas reikia ir valdziai szios szalies.

Mums-gi dyvas yra, kad mokintieji žmonės sėdėdami urėdūse kaip ir Lodge, meta ant ateivių purvyną szmėkszlą, ir visai netėmyja gal, keno ezion yra kaltė sloginimo žemyn szalies S. V. Amerikos? Juk ne ateivių reikalai užtraukė skolą nū Anglijos!

Pasiremdami mes ukėtai lietuviai ant nūpeluų szioje szalyje mus tautiechio kaip ateivio T. Kosciuszkos ir gvarantūtų tiesų Konstitucijos S. V. Amerikos, Dekleracijos Nepriegulmybės, protėstavojame priesz uztvirtintą senatos Lodge'szką bilių, reikalaudami kongresmano musų distrikto, idant klausydamas musų kaipo žmonių szauksmo dabotų, idant tas Billius nepereitų per kongresą, nes įstatymai apie ateivystę yra gana pakankanti.

Komitetas.

Mitologiszkos smulkmenos.

B. Apie vandeni.

1. Augszeciaus minėta elgėta Beudorienė pasakė manė b. draugui Jasulacziui vandens vardą, kalbėdama: a) Jei ant vandens skėsti reikia sakyti: Szentas Vieszbone! gelbėk manę! b) Jei lyja, griauana reikia nueiti į užklūnį, peržegnoti ir sakyti; szventas Vieszbone! skirstyk ir iszsiskirstys.

2. Magdė Rimkunienė isz kaimo Plokszezių, paklausa apie užimanczius mane dalykus (velės ir k.) atsakė, ką žinojo, ir paskui pati manės užklusė, ar žinau vandens vardą ir nelaukdama atsakymo szia ką pasakė: Jei ant vandens budamas imi skėsti, reikia sakyti: Judai patronai! gelbėk duszią skėstanczią.

C. Apie velės ir velezoles.

1. Kada budamas prie numirėlio namūse arba ant kapinių nusigasti isz netyczių kojai paslydus, įkiszus ją į kokią skylę ir t. t. tada velės žmogų pakanda, žmogus visas pagelsta ir ima nykti. Toki žmonės pamatę klausia: ar velės tavę pakando? (Magdė Rimkunienė isz Plokszezių, Suvalkų gub.).

2. Karalienė 70 m. naszlė isz kaimo Plokszezių, szia ką papasakojo: a) velės pagauna tiktai tą, kursai numirėlio nusigasta, kaip nesyki atsitinka szarvojant arba plaujant numirėlį, kada jisai krusteria, nūleidžia ranką ir t. t. b) Jau 3 metai, kaip Rozė Glodienė, gyvenanti Plokszeziūse, ējo ant szermenų Majauskienės, ir žengdama per slenkstį staiga nūmynė į dūbelę, po iszintai plytai, atgal atvirto ir nusigando: jai pasirodė, kad numirėlis tiesiok eina ant jos per duris. Isz to baisiai įsingo, mėtosi, taso ją į visas puses, szaukia, mykia iszdūlama isz vidurių kas žin kokį balsą be zodzių. Važiojo pas daktarus, bet tie nieko nepagelbėjo. Isz

girdus, kad vartas Gelgaudiszkių Radziuvaitis nū priepūlio gydo, nuvažiavo szimet (1896 m.) pavasarij pas jį, tas gi apžiūrėjęs ją rado 2 speniuku paszoneje, ir pasakė: „nėr ką gydytis ir pas daktarus važinėti, nieko isz to nebus, dėlto kad iszsigandai numirėlio ir velės. tavę pagavo“. Kada parvažiavo namo, Endrienė (Jieva Sneiderienė) patarė jai, kad pabandytu žinoma ir jos iszmėgintą būdą atsiliūsūti nū žudanczių ją velių. Jai liepė szitaip padaryti: paimti 2 gijas (vilnonius siulus) ir nuneszus jas ant kapinių, vieną jų ilgą, į savo stūmenį, patiesti iszilgai ant szviežio kapo, kitą gi patiesti skersai ir atsi-klaupus sukalbėti 7 isztisus poterius (Tėve mūsų, Svéika Marija, Tikiu į Dievą Tėva ir Garbė buk Dievui Tėvui) ir atsikėlus eiti namo neatsiūr-int ir su nieku nesznekant. Glodienė taip ir padarė, bet nieko negelbėjo: velės kurios turė pasilikti ant kapinių, neliko tenais ir toliaus vargina uabagę.

C. Norint nū velių atsiliūsūti reikia tūjaus kaip tik nusigasti numirėlio, nukirpti jo plaukų, paimti skarą kurio-mis mazgojo ir szlūstė numirėlį, užkurti jas ir parukinti save.

3. Nū priepūlio yra velezoles, jūdszaknės ir budujonai.

a) Reikia jas įdėti į szaltą vandenį, gerai suvirinti ir paskui atauszinius dūti gerti (Jūzienenė isz Plokszezių).

b) Reikia jomis gerai pasismilkinti (pasirukinti) ir iszgysi (Magdė Rimkunienė isz Plokszezių ir Demeikienė isz k. Kaimelio).

Petrās Kriaucziūnas.
(Isz „Živaja Starina“)

Apsisergėjimas.

1. Sėklą į lauką iszvezus ant maiszo uzdeda velėną, kad kas ko nepadarytu, nes sėkla jau po žeme.

2. Pasėjus nereikia į sėtuve su ranka sudauzti, idant neszaukti paukszezių lesti varpas (Stonis).

3. Norint, kad visztos ir žvirbliai nelestu darže ką pasėjus, tai reikia sėti isz vieno galo ir viena puse tiktai.

4. Dienoje szvento Jurgio nūjūstyti arkliams ūdegas ir sumaiszius su szieniu dūti jiems suėsti, kad žvėrys ir va-gys jiems nieko nekenktu.

5. Apleidziant visztą perėti, reikia dėti kiauszinius į lizdą per kailinę rankovę, kad vana-gas viszeziukų nenesztų (Bar-taszius).

6. Pastaczius naują namą ir norint, kad jame nesilaikytu joki gniusai, taip daro: Užsėdes ant arklio apjoja tris kartūs apskui tą namą ir sustojęs pas duris klausia: „Ar namie-je szeimyninkas to namo“? Antrasis budamas vidui namo, atsako: „Namieje“! Raitorius toliaus sako: „Pasakyk visiems svirpliams, prusokams, blakėms, szimtakojams, blusoms, krupėms, žiurkėms ir pelėms ir t. t., kad jie tūjaus iszeitų, nes dėl jų nėra vietos, nes ateis didis kariaunos pulkas ezion gyventi“. Tą patį atkartuoja iki 3 kartų (Czer-nauskas).

7. Vantos per triobą neneszti ir ant triobos nelaikyti, nes dėlto avys nyksta (Snairys).

8. Per užgavėnes aplinkui laukus apvažiūti, kad final gerai uzderėtu.

Gydymas.

1. Karbunkului (gangrina) atsi andant, eina į lauką ir paima akmenėlį pagal pamėgimą ir parsineszes namon su tūni patrina tą spūgą sergancziam ir nunesza atgal į laukus ir padeda kaip anas gulėjęs yra. Nū to isznykstanti liga (Vinc-kus).

2. Girgzdėlę (niksterėjimas) taip gydo: Ant raudonos gijos (siulo) sumezga 9-nis mazgus atbulai skaitydamas ir jūmi

apvynioja sopančia vietą arba išpraudžia tarp girgždančių durių.

3. Jei karpos ant rankų ar ga, tai suskaito atbulai kiek anų yra ir užmezga tiek mazgų ant gražaus kaspinėlio ir tokį pameta ant kelio. Kas tai, jį kaspinėli paims, lygiai ir karpas paims.

4. Ugnį (apezaszimą burnos) taip gydo: Vienas su skiltuvų ir titnagu skilia ugnį ir taiko, kad kibirksztys lėktu ant burnos, o antrasis klausia: „Ką tu ezionai skili“? Pirma- isis atsako: „Ugnį nū burnos“. Antrasis vėl atsako: „Skilk, kad ją ir nuskiiltumei“.

5. Mažus vaikus džiova serganczius, motina pasodina ant girnų ir suka (mala) o antroji klausia: „Ką tu ten mali (suki)“? Motina atsako: „Sukata (džiova)“. — „Tai malk taip, kad ją ir sumaltumei“ (Rumbauskas).

Lenktynes despotu

Anot gražaus raszto Herberto Wood, kuriame jis pasakojo apie ankscziaus ar veliaus įvykstanczią „pakajaus gadyne“, lygiai kaip Bellamy mūsų vaidintuvei rodo kelią į tolimą ateitę, raszo skaitytojams „Century Magazine“ fantaziską paveikslą:

Metuse 2091 — sako — Londono istoriskoji draugystė apgarsino konkursą dėl išrissimo klausymo, kada ir kokiu budu prasidėjo „pakajaus gadyne“?

Ant paskirtojo laiko, tapo prisiusta daug rankraszezių, isz kurių vienas ypatingai visų akis ant savęs atkreipė. Autorius to veikalo apsakė, jogiai buvo laikas, kuriame Europa panaszi buvo į vieną milziniską abazą. Kožną pavasari skambėjo tenai kariskieji aidai, iki pagalios iszmuszė nelaiminga adyna. Birželio

1-mą dieną 18... jaunasis Vokietijos ciecorius pabudo isz miego su apsin kinta galva, budamas iszgėres isz vakaro ant pūtos angliszkoje ambasadoje labai daug szampanszko vyno, ir vos prakrapsztė savo akis, kaip mylėtinis jojo jaunias karės ministeris, genarolas von Eissenthal, įėjo į ciecoriaus miegamą ir praneszė, jogiai prancuziskasis pasiuntinys neatleistinai reikalauja užgamedinimo už užmuszimą tulo prancuzisko sodieczio ir šuemi- mą kito ant rubeziaus.

Izgirdes tai ciecorius net sudrebėjo isz piktumo ir prisakė ant tų pėdų apszaukti Prancuzijai karę. Jaunasis ministras vienok pasidrasino ciecoriui uzduoti mažą klausymą — „ką ant to parlamentas pasakys?“ — „Parlamentas tai asz — atsakė ciecorius ruscziai — ir vokiszkoji tauta teipos giasz!“ Ir sztai, po porai adynų vokiecziai ir prancuzai pradėjo mobilizuti savo milziniskaisias kariaunas, o po dviejų dienų vokiszki ir prancuziskieji pulkai po yadovysta ciecoriaus ir prezidento stovėjo ant muszos lauko. Apie 9-tą adyną isz ryto ciecorius pabagė paskutinį perziurėjimą savo kariaunos ir patėmyjo, jog iki vienam visi kareiviai turėjo ant krutinės mažą sidabrinį vainikelį, vienok nepaisydams ant to, davė ženklą ant pradėjimo karės. Bet su tūmi labai jis nusistebėjo, kad armija nežiurint ant prisakymo, nei vieno žingsnio neženė prieszakyn, ir nei viena kanūtė (armota) nedavė szuvio. Ciecorius atkartėjo prisakymą ant- rą ir treczią kartą — ir vis tas pats. Supykęs iki pasiutimui, ciecorius vienu kireziu kalavijo nukirto galvą pirmam pasi- pynusiam kanoneriui, ir pat- sai karūlę uždegė, szdvis nepasileido.

Tada nusistebėjes ciecorius pareikalavo nū apicierų pa- iszkinimo. — „Tai reiszkia —

atsakė vienas isz jų — jogiai armija vardan Kristaus Iszga- nytojaus prisiekė daugiau ne- užmuszinėti, o tiejie maži si- dabriniai vainikėliai kuriūs matai ant krutinių kiekvieno kareivio, yra tai ženkleliai tos prisiekos“. Toje valandoje tapo atsijustas telegramas cie- coriui nū vyriausio vado armi- jos nusiusto į kitas vietas, ka- me praneszė, kad ir ten karei- viai neklauso.

— Kas jums pasidarė ger- manai? — suszuko ciecorius. — Nenorite gianti savo tėvynę nū amžinojo prieszo?

— Nū to neatsisakome — atsiliepė karės ministeris — vienok negalima kariauti kol neprietelius nepradės mus szaudyti be priezasties: prisie- keme Kristaus vardap, to dau- giaus nedaryti.

Ciecorius nuleido galvą, ir aszaros per jo veidus rydėjo. Generolas Eissenthal apsakė ciecoriui apie pakajaus propa- gandą kuri apsiautė visą jo ar- miją.

Nors fantaziskas autoriaus straipsnelis, bet pilnas teisybės ir maloningumo apie „pakajaus gadyne“, ir kada gi ar- mija susidedanti isz vargszų ant padiepimo ciecorių užmu- szinėti nekaltus, nepakels nei viens kardą, neszaus isz kanū- lių, ir vardan Kristaus prisieks neužmuszinėti artymą savo?

Nors tie zodziai „Neuž- muszk“, ekzistavoja tikėjimų ir vieszpatyszezių istatimuse, bet tiktai ant popieros, o už- muszėjystės nesiliauja, ir kada tie gražus svieto norai įkuny- tais taps, vargas įpėti, nes pa- tis vieszpacziai užmuszėjystės didziausiam platume, eidami lenktynėsna užgrobimų, plė- toja.

Paliekant grobiszkus galiu- nus toli, prisiartinkime tik palengva prie savės, tai užtie- sę su tokiais negražiais norais rasimės ir mės, prascziakėliai, nes gal tai vis nusižiurėjimas nū galiunų.

Lenktynėsna eina ponai, ei- na kuningai, eina biznieriiai ir biznierėliai, eina lenktynėsna saliuininkai, galop suskurde darbininkėliai.

Ponai, jaib tikt pajunta viens kitą silpnesniu, pagelbsti tū- jaus jį paskolinimu, ir nei vil- kas į roges jau rangosi, rasz- tais su pretensija priegulmės prie ano silpnesniojo turto, ir tankiai tas atsitinka, kad kaip Vokietija, Maskolija ir Pran- cuzija prie Kinų, taip drutes- nis prie silpnesnio prisikabina, ir tol terioja, kol ano silpnojo turtą užgrėbe:

Kuningų nemaža dalis, jau- czianti save smarkesniu, gud- resniu už kitą savo draugą, maloui vis tikt aną pralenkti, limenasi prie vyriausybės dva- siskos ir svietiskos, tankiai pakiszant vyriausybei ir kysz, kaip kad padarė prabaszczius Suvalkų, buvesis vyskupas Seinų decezijos, velionis Wierzbowskis, nes jis suteikęs gerą kyszį gubernatoriui, pra- lenkė geresnius, bet ne taip turtingus kaip jis kuningus, tapdams pakeltu į vyskupus, ir su tūmi nors nū kuningų mažai mylimas, bet garbėje galingo, pelnydams gerą algą, džiaugėsi pasididžiudamas isz savo pasititulavojimo „Magna Wierzbowski“, ir kožnoje baz- nycezoje prie did. altoriaus kabojo po stiklu gražiūs ap- darūs atspaustas titulas; kiti- gi pralenkdami visokiais bu- dais letesnius, iszoja į rie- bias parapijas, praszalindami tykesnius ir geresnius kunin- gus nū tokių vietų, pastodami ant augsztesnių titulų. Kaip nuziurint, ne daugel skiriasi ir Amerikos kuningai,

Amerikos lietuviszki biz- nieriiai, taipogi nekitaip pa- siegia, nes malonedami kostu- mierius paglemžti nū kito biz- nieriaus, ant didesnių szven- czių suteikia dovanas kostu- mieriams, kartais net alaus baczkelę. Atsitinka, kad biz- nieris biznierį norėdams, kaip

sako „prismaugti“, apskundžia kompanijoms, idant anas nedūtu nieko jam ant bargo. mat, tokiu būdu, paskolijant kostumieriams (dūdant ant knygučių) ant bargo-gi negaunant pas kompanijas, priškubina nabagai subankrutijimą, ir su tūmi, tenka visi anas kostumieriai gudrūliai.

Prisiartinkime dabar nors su trumpoms pažvalgoms priemusų salioninkų. Vienus rasime gana ramius žmones, ir jis su tūmi sotus, kiek pasiseka jam tame biznyje pelnyti; kitus-gi rasime, kad malonėdami pralenkti kitus su bizniu, prisivaro ant tarnystės net po pustuzinį jaunų gražių mergų, kur dėl tarnystos tikt vienos užtektu, pasamdo vakarais porą nuzikantų, ir ten jaunus vaikinėlius, kaip karosus ant mėsžkerės patraukia su merginoms paszokti, po szokiui stiklai nespėja ant baro nūilsj gavitinti, ir vėla, szokti, ir vėla gerti, ir tie nabagai karosėliai besitikėdami saldumo, apturi tikt kartumą, nes viens ar du vakarai patusztina isz kiszeniaus daugelį graszio, ir galan pamatę esą suviliotais, paspjaudę, tikt kartybėms mislies apsidžiaugia; o salioninkui biznis tai biznis ner ką žiūrėti... Szia dien szokiui jai yras tūmė.

Rasti galima ir tokių atsikimū tarp musų lietuvių, kad platinantės daugiau salioninkų, senieji esti ramus ir sako: „ogi tegul valgo dūną ir tas naujasis“!.. Bet naujasis pamislyjės: „jus-kvaili, jus nepažjstatė biznio, asz savo narsumu, kokį savyja pažjstu, jus praszalinsiu, jus pralensku, nes neesant katrė, man biznis eisis geriaus, kaip suvarysiu j lopszi, tai vyru tik asz busiu“. ir su tokiu kitrumu, malonėdams visus pralenski įspaudžia vienam kokią deszimts dolerių liepdams tą ir tą apskusti uz szinkavimą nedėlioje; tas apskundžia; tai pelnas tojariams,

bet pasisekimai tokie nevisad įspėja; ir kada tam-gi kitrūliui patenka tie pats pipirai krimsti, tada labai pažjsta jų kartų smoką, ir gerus žodžius: „nelinkėk to kitam, ko patsai sau nenori“.

Prisiartinkime ir prie suskurusų darbininkų anglekasyklose, ypatingai apielinkėse miestų S... ir M... ten rasime lenktynėsna einanczius mus praštus darbininkus.

Senieji darbininkai isz visokių tautų, dirbdami sau ramiai, nemislyja, kad kas malonės jūs pralenski užpelnu apgavingu, ir pasisotindami tūmi, apsižiuri, kad kaip jie sako grinoriai (žaleskuriai) ungarpalaikiai, lenkai ir tuli lietuviai prisigretinę prie p.p. bosų, suteikdami-gi gerą bosams pinigini kyszi; apturi darbus tokius, kurie atuesza jaunam mainieriui gerą pinigą, ir senėsius ramius darbininkus aplenkia. Kontraktus suteikia tokius, kokių senieji mainieriai jau negauna; po dieni iszmokesties, bosai dalj mokesties sau pasilaiko, arba kaip sako, viesznagė gana tirszta salione kur bosas užaina. Tokios lenktynės dėl didesnio užpelno padrasino, kaip kur ir tulas moteris mainierių prielytiskos giminytės su bosais, ant ko net ir jų vyrai sutiko. (Kompanijos apie tai patyrusios praszalino tokius bosus praėjusiamę mete.)

Lenktynės sviete su tokiu darbavimusi pries szvencziusias žmoniszkas tiesas jau neteko gėdos, ir neteisybės taip nelentos, gauna papeikimus tikt visai nū mažos dalelės žmonių margojo sviete; teisingai sakant nū socialisčių, kurie aiskiai iszpeikia dabartinį surėdimą draugijos, nežmoniszkumą carų, karalių ir kitų galiunų niekina, žodziu kalbant, reikalauja gerovės svietui gyvenancziams pasaulėje, ir jie už tai gauna daugybes visokių apszmeizų ne tikt nū dauggalių,

bet ir nū paczių vargėlių, už kurių skriaudas užtaria. Socialistai už savo linkėjimus žmonijai net skaudžiai kankinami, ypatingai despotiszkoje Maskolijoje.

Mes gi lietuvėliai, besibardami už tuszezius niekus, paliekame tautiszkų ir politikos reikalų sąprotavimus kitiems, ir su tūmi visai mažą dalelę musų tautiečių su gvildenimais lenktyntų sviete te pasi pažjsta.

Kū tolyn, tū daugyn mislykime, ir bent-gi prie to pratinkimės.

Pažystamas Trupinėlio.

Kiekvienas taip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai šebuklingiausias gydymas eszio amžiaus iszradimūse, turi gardų smoką, gydo lagadonai ir tikrai inkstus, kepenis, oltvą ir czišvija vieną sistemą, praszalina perzsalimą, gyd galvos skandėjimą, drugy ir užkietėjimą vidurių.
Pirk dėžintę C. C. szia dien. 10, 25, 50 centų.
Randasi visose aptiekose ir iszgydyimą gvarantāja.

Isz praeites.
2000 m. — 1887 m.

— per —
Edvarda Belamy
Lietuvizskai iszjudė Sunus K.
(Tąsa.)

Kada jaunikaitis iszėjo, asz tariau:

— Negaliu atsidyvyti, kaip toks jaunikaitis, taip su noru pildo dūtą prisakymą, kaipo tikras tarnas...

— Ką tai reiszkia tarnas, asz niekad to žodžio negirdėjau?... — tarė Edita.

— Yra tai žodis szia dien persenės... — patėmyjo jos tėvas. — Jeigu neklystu, pritaikiuntą jį prie tų, ką tulą patarnavimą atlikdavo, ir ar sunkus, ar priklaus darbas buvo, turėjo daryti ant paliepimo savo pono, ar ne taip pon West?..

— Taip, mažiau-daugiau. Tarnysta atskiri, kaip tai prie stalo patarnavimas laikomas buvo už didelį pažeminimą ir žmonės apszviestesni bevelyjo kad ir sunkiausį kokį darbą atlikti, kad tiktai ne tarnaut

kitiems.

— Dyvinas, jūkingas sąprotavimas... — atsiliepė ponni Leete.

— O vienok turėjo kas tą tarnystą atlikti... — tarė Edita.

— Žinoma... — atsakiau — bet mes tą užsiėmimą krovėme ant vargsų ir tokių, kuriem liko pasirinkti tokią tarnystą arba myrį nū bado...

— Ir jungą uždėtą ant jų, dar pasunkydavot paniekindami jūs... — pridėjo daktaras Leete.

— Mislyju... — atsiliepė Edita — kad nesuprantu gerai, tai darėt dėl to, kad nenorėjot patys to veikti ir dėl to kitiems pavesdavot, ar priimdavot nū jų patarnavimą, kurio jiems nenorėdavot atidūt. Turbut taip nebuvo, pone West?

Turėjau atsakyti jai, kad taip isz ties ir buvo, bet d-ras Leete padėjo mą paaiszkint.

— Kad suprasti nusidyvijimą, Editos, reikia, kad Tamis-ta pažintum pirmutinius ir vyriausius prisakymus musų moraliszkumo. Norėt nū ko kokio patarnavimo ir nenorėt jam tūm ar panašių atsilygint, toki apsiėjimą skaitytume už skolos užtrankimą be noro atsilyginti. Reikalauti nū kó tokio patarnavimo, dėka tam, kad tas yra apverktinam padėjime, but lygiu, kad jį užmūsztumė. Nelygus padalinimas turtų, apszvietos ir iszlavinimo iszskirstė jusų draugiją ant kliasų, kurios, viena ant kitos žiūrėję baisiai nemeilioms akimis. Pagaliaus, skirtumas musų ir jusų pažiurų ant to dalyko ne yra taip didelis, kaip tai galėtų iszrodyt. Ponios ir ponai jusų laikų nebut pavelyję, taip lygei, kaip ir mes, ypatom isz savo rato patarnauti, jeigu toks patarnavimas būtų pažeminimu. Bet ant vargsų ir neapszviestų žiūrėjo jie, kai po ant visai nelygio sau tvarinio. Lygybė turtų ir vienokis dėl kožno pasiekimas mokslo,

isz ko naudojasi sziadien visi, padare mus visai paprastu budu suvariais vieros kliasos, atsakancijos jusu labiau laimingai kliasai. Jusu diense ir tokiais pat iszsireiszkimais girtasi, kaip ir mes sziadien, bet buvo tada tas tiktai tuszeziu zodziu.

— Ar ir tarnai tokiu pat budu, kaip ir visi kiti liuonoriai isz savo noro tūmi uzsiima?

— Ne... — atsake d-ras Leete. — Yra tai jaunikaicziai, nescanti da ant tarnystos visumeniszkos, bet tik prie darbo, kuris nereikalauja kokio ypatingo gabumo. Patarnavimas prie stalo priguli tokiems ir koznais isz ju tur prie to stoti. Priesz keturesdeszimts metu ir asz pats prie stalo tarnavau szioj pat restauracijoje. Negalima uzmirszti, kad prie visokio darbo reikia koznam stoti. O Tarnaujantis visai nemislyja, kad jis pildo tarnysta pavienei ypatai, jeigu iszpildo kito reikalavima, bet laiko tai uz tarnavima visumenei. Uzsiemimas szis yra taip pat pagudoneje laikomas, kaip ir visi kiti uzsiemimai kozno darbininko; o nors jis patar nauja pavienei ypatai, ant to niekas nieko netur. Juk daktaras visad tokią tarnystą atneka, o vienok ji nei vienas nemislyja apjūkti. Tarnas lygiai gali manimi paniekinti, savo gydytoju, kaip asz tarnu.

Po pietu apvaiszeziojom po visa namą, kurio budavone labai dyvijo mane. Nebuvo tai tiktai restauracija, bet kokis tai namas pasilinksminimū ir susirinkimo draugu visos tos dalies miesto; nieko todel ezion nei nestokavo, kad pasilinksmyti ir smagiai laiką perleisti.

— Matai dabar Tamista ta... — tarė d-ras Leete, kada iszreiskiau savo nusidvijima — apie ką sznekėjomes pirmą sykį, kada ziurejai į miesta, apie vigada musu draugiszkio gyvenimo, sulyginant

su gyvenimu, privatiszku ir szejmyniszkū, taip gi ir skirtumui, kuris tame dalyke atskiria amžį XX nu XIX. Kad neturėti per daug darbo, mes laikome namūse tiktai tiek daiktų, kiek jų butinai yra reikalinga, o kad pasidžiaugti isz visokių daiktų, galim szejzion ateiti, kur to viso prižiurėjimas priguli nu visūmenės. Tokiu budu galime pilnoj laimė je gyventi ir džiaugtis isz vaisių savo darbo. Apart to, yra visoki kliobai ir dideli kliobai, kurie uzlaiko savo, taip sakant, namus, kur labiau dailiose vietose, ar tai prie kokio ezero, ar upės, ar marių pakrasztyje ir gyvename tenai laike vakacijų. Ant uzlaikymo viso to labai mazai kaszto iszeina ir kozno kreditas paveliija ant to.

SKIRSNYS XV.

Kada, apziurinedami namą, įėjome į knygyną, jautėmės kiek pailsę ir sedomės ant skurinių sėdynių pasilsėti. Negalėjau atsidžiaugti tūm ramumu, kokis vieszpatavo knygynūse dvidešimto amžiaus, kada palyginau tą su knygynais devyniolikto szimtmeczio, kuriūse knygas nedūdavo žmonėms ir kol galima buvo įgauti kokią, truko daug laiko, ir tas sumažindavo patį norą skaitymo.

— Edita sakė mą pirmai, kad Tamista vią rytą perleidai knygyne... — atsiliepė poni Leete. — Ar žinai Tamista, kad Tamista, kaip mą rodos, esi žmogumi užvedėjimo...

— Ar galėčiau patirti dėl ko?... — užklausu. — Kadangi knygos paskutinio szimtmeczio bus dėl Tamistos naujiena, turėsi Tamista dėl skaitymo tiek užimančių daiktų, kad per laiką kokių penkių metų neturėsi beveik laiko, kad pavalgyti. Ak, nežinau ką dūeziau, kad bucziau dar neskaiczius rasztų Berriano!

— Arba Nesmith'o.... — pridurė Edita.

— Arba pōezijos Oate'jo „Praeitė ir dabartis“, „Ant pradziuos“....

— Galiu iszskaityti apie tuziną visokių rasztininkų, kurių rasztai verti koznās po amžius.... — tarė poni Leete.

— Turiu mislyti, kad per tą szimtmėtį užgimė kokiatai nauja literatura.

— Taip... — atsakė dr. Leete. — Yra tai laikai dar nežinomi dėjose protiszkio prazydėjimo. Draugija niekad iszties taip didelio žingsnio nenuzengė ant lauko moraliszkio ir materialiszkio taip trumpam laike, kaip tai padarė po perėjimo isz senoj naują surėdymą.

Žmonės pamatė laimę, kuri nusileido ant jų ir suprato, kad szis permaina atneszė laimę ne tik gyvenime pavienių, bet ir visą žmoniją pakėlė ant augsztesnio kulturos laipsnio beribų dėl tolesnio lavinimosi. Szis įdavė visiems tiek energijos, kad prakilniausi darbai pradėjo visoje savo pilnybėje apsiereikszi. Prasidėjo era visokių iszradimū mekaniszkų, moksliszkų isztyrimū, teplionių, muzikos ir literaturos, kurią su praėjusiais szimtmecziais negalima visai lygiat.

— Bet... — atsiliepiau — kalbant apie literatura, norėčiau žinot, kokiū budu iszleidziamos sziadien knygos, ar tai atlieka lygiai žmonės?..

— Neabejotinai....

— Bet, kaip tas yra vedama?... Ar randaš garsina viską, kas tiktai jam praneszama ir tai kasztu visūmeniszkū, ar tame yra užvesta kokia cenzura ir spaudina tiktai tą, kas rodoti geru... (Toliaus bus.)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugo, isz Lietuvos, Suv. red. žemosios Panemunės par. apie 8 metai Amerikoj, pirma gyveno Brooklyne N. Y.; vadinās An-

tanas Viszniauskas. Jeigu kas apie jį žino, ar jis pats, praszau atsiliepti, nes turiu svarbų reikalą.

J. Naujokas
212 First str.
Jersey City N. J.

Jeigu kas žinotų kur gyvena Jonas Verbyla arba jis pats, tegul dūda žinę ant žemiaus padėto antraszo. Yra svarbus reikalas. J. Verbyla pirmiaus gyveno Waterburyje, isz ten nosidavė į Plymouth'ą.

I. J. Grieszius,
Box 113,
Union City, Conn.

Pamėgk dėzytę CASCARETS uz 10c., geriausią autaiszytoją plauczių irvisų vidurių.

Appgarsinimai.

JUZAS GUDAITIS

buvusis darbininkas J. Paukszezio krome, szium laiku uzsilaike krome S. Swingles No 112 Vine ul. Plymouth, Pa. Lietuviai norintieje ką nusipirkti jį rasit minėtam krome nu 1-mos valandos iki 7-tai vakaro ir viską piges nusipirksit.

Veterinoras.

Dr. Frank Zurinskis,

Nesenei pribuvęs isz Lietuvos, kuris isz gydo visokias ligas arklių kaip ir kitų visų gyvūlių; kaip tai patrukimus, gelezonis [pažandes] ir užlaikymą vidurių, sutinimą ir t. t. Gydo visokias gyvūlių ligas.

Dr. Fr. Zurinskas,
[P. O. Box 1119] 207 E. Main str.
PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Jurgis Stepanaviczė

Geriausias rubų siuvejas; siuva visokius rubus kūgeriausiai ir už pigiausę prekę ir didžiauseme iszsrinkime pagal norą visokių ceikių; kad jau niekur tokios pigios nerasi.

Teipgi senus rubus perdirba ant naujų. Jo antraszas:

J. Stepanaviczė

No 64 Ežo str. PLYMOUTH, PA.

Jeigu jautiesi nesveiku, im' vieną CASCARETS, o iszgydytave, uz 10 ir 20c.

AUKOS

Del nukentusių Lattimere. Draugystė Sav. Jurgio isz Newark N. J. paaukavo \$10. J. Kazakevicius.

DR. C. B. HAM, GYDO MOTERIS, VYRUS IR VAIKUS.

Jeigu daktarai negalėjo pažinti tavo ligos... DR. C. B. HAM, 708-709 National Union Building, TOLEDO, OHIO.

DR. C. B. HAM, 708-709 National Union Building, TOLEDO, OHIO.

Advertisement for 'LAIKRODĖLIŲ' (clocks) by ROYAL Manufacturing Co. featuring images of pocket watches and descriptive text.

DR. F. J. KALIMERIS

Specialistas chronizkų ir nervizkų ligų... DR. F. J. KALIMERIS, Cor. Washington & 22nd Str., TOLEDO, OHIO.

Knigos

- List of books including 'Mūsų knygos', 'Istorijos', and 'Moksliniai rankraščiai ir kitokios knygos'.

- Continuation of book list with titles like 'Istorija seno ir naujo istatymo', 'Gyvenimas Marijos', and 'Istorijos knygos švietiskos italpos'.

- List of books including 'Dvi gražios pasakėlės', 'Trosas ir kapitolas', and 'Ivairios dvasiszkos knygos'.

- List of books under 'Apysakos' and 'Istorija' categories.

- List of books under 'Moksliniai rankraščiai ir kitokios knygos'.

- Large list of books including 'Ivairios dvasiszkos knygos', 'Notos dėl partapijono', 'Paveikslai [abrozai]', 'KNINGOS', and 'EOCNOS SPAUSTUVĖS'.